

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie miasta i gminy Górzno w 2024 roku

1.Wprowadzenie

1.1 Cel przygotowania analizy

Niniejszy dokument stanowi roczną analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie miasta i gminy Górzno sporządzoną w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych miasta i gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

1.2 Podstawa prawna sporządzenia analizy.

Analizę sporządzono na podstawie art.3 ust. 2 pkt 10 w związku z art. 9 tb ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 399 ze zm.)

Ponadto powołano się ta takie akty prawne jak:

- Krajowy plan gospodarki odpadami przyjęty uchwałą nr 96 Rady Ministrów z dnia 12 czerwca 2023 r. w sprawie krajowego planu gospodarki odpadami 2028 (M.P.2023 poz.702),
- Plan gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2016-2022 z perspektywą na lata 2023-2028,
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (Dz.U. 2021 poz. 1530),
- Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. 2020 poz. 10).

2.Źródła powstawania odpadów komunalnych

Głównym źródłem powstawania odpadów komunalnych na terenie miasta i gminy Górzno są nieruchomości zamieszkałe (gospodarstwa domowe) oraz nieruchomości niezamieszkałe takie jak obiekty użyteczności publicznej (szkoły, przedszkola, urząd, remizy OSP, posterunek policji), infrastruktury (obiekty handlowe, usługowe, zakwaterowania), cmentarz, parkingi, przystanki, niezamieszkałe nieruchomości na których powstają odpady itp.

3.Liczba mieszkańców na terenie miasta i gminy Górzno.

Zgodnie z danymi na dzień 31.12.2024 r. pochodzącymi z rejestru miasta i gminy Górzno liczba mieszkańców stale i czasowo zamieszkujących wynosiła 3860 osób z czego 1389 osób zamieszkiwało na terenie miasta Górzno, a 2471 osób na obszarach wiejskich. Liczba mieszkańców ustalona na podstawie danych pochodzących ze złożonych przez właścicieli nieruchomości deklaracji o wysokości

opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na dzień 31.12.2024 r. wyniosła 3228 osoby: 1183 osoby z terenu miasta, 2045 osób z obszarów wiejskich.

4. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy

Z uwagi na fakt, że zawarcie umowy na odbiór odpadów ciąży na właścicielach nieruchomości faktycznie zamieszkujących na terenie miasta i gminy Górzno występują różnice pomiędzy ilością osób zameldowanych, a ilością osób objętych gminnym systemem gospodarowania odpadami. Wynikają one między innymi z faktu podejmowania nauki poza miejscem stałego meldunku przez uczniów i studentów, czy zatrudnienia osób czynnych zawodowo poza terenem miasta i gminy Górzno. Według posiadanych danych 1190 właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych zawarło taką umowę. Szacuje się jednak, że około 5 % podmiotów nie wypełniło tego obowiązku. Burmistrz Miasta i Gminy Górzno wykorzystując środki przewidziane w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach podejmuje czynności mające na celu ustalenie osób, podmiotów na których ciąży obowiązek ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami.

5. Sposoby postępowania z odpadami komunalnymi.

W 2024 roku odpady komunalne z terenu miasta i gminy Górzno odbierane były w postaci selektywnie zbieranych odpadów komunalnych.

Odpady komunalne zbierane były do indywidualnych pojemników lub worków. Worki do segregacji odpadów zabezpieczył odbiorca odpadów Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Lipnie. Właściciele nieruchomości zaopatrywali się we własnym zakresie w pojemniki do selektywnie i nieselektywnie zbieranych odpadów komunalnych oraz w worki na odpady zmieszane. Odpady przekazywane do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych były dostarczane przez właścicieli nieruchomości we własnym zakresie. Ponadto odpady wielkogabarytowe odbierane były z punktu wyznaczonego w każdym sołectwie w czasie objazdowej zbiórki bądź bezpośrednio z terenu danej nieruchomości w przypadku niemożności dostarczenia ww. do wskazanego miejsca odbioru. Odpady budowlane zbierane były do worków typu BIG-BAG lub przeznaczonych do tego kontenerów.

6. Ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

Ilość odpadów podana w niniejszej analizie wynika z otrzymanych sprawozdań za 2024 r. złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

W 2024 r. z terenu miasta i gminy Górzno zostało odebranych 660,2000 Mg zmieszanych odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01, które zostały przekazane do następujących instalacji: 659,2000 Mg do Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych w Lipnie, sortownia odpadów: ul. Wyszyńskiego 56, 87-600 Lipno, a 1,0000 Mg do MBT Regionalny Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych „Rypin” Sp. z o.o., Puszcza Miejska 24, 87-500 Rypin.

Masa odpadów, powstałych po sortowaniu zmieszanych (niesegregowanych) odpadów komunalnych odebranych, przekazanych do składowania: 3,3580 Mg odpadów o kodzie 19 12 12 (frakcji powyżej 80 mm). Z czego 0,4000 Mg wytworzonych w MBT Regionalny Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych „Rypin” Sp. z o.o., Puszcza Miejska 24, 87-500 Rypin przekazanych na składowisko Regionalny Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych „Rypin” Sp. z o.o., Puszcza Miejska 24, 87-500 Rypin, 2,9580 Mg wytworzonych w Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Lipnie, ul. Wyszyńskiego 56, 87-600 Lipno przekazanych na składowisko odpadów komunalnych w

Lipnie, ul. Wyszyńskiego 56,87-600 Lipno oraz 80,7450 Mg o kodzie 19 05 99 (frakcji o wielkości co najmniej od 0 do 80 mm) wytworzonych w Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Lipnie, ul. Wyszyńskiego 56,87-600 Lipno przekazanych na składowisko odpadów komunalnych w Lipnie, ul. Wyszyńskiego 56,87-600 Lipno.

Masa bioodpadów stanowiących odpady komunalne: 82,6800 Mg odpadów o kodzie 20 01 08 przekazanych do Regionalnej Instalacji Przetwarzania w Lipnie poddanych procesowi R3- recykling lub odzysk substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (w tym kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania).

7. Możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

Na terenie miasta i gminy Górzno nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych.

Zgodnie z ustawą o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. jako przetwarzanie rozumie się procesy odzysku lub unieszkodliwiania, w tym przygotowanie poprzedzające odzysk lub unieszkodliwianie. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych związane są z ich zagospodarowaniem w poszczególnych instalacjach do odzysku (głównie instalacje mechaniczno-biologiczne przetwarzania odpadów komunalnych) lub unieszkodliwianiem (między innymi składowanie odpadów na składowiskach, czy ich termiczne przekształcenie). W myśl art. 9 e ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości obowiązany jest do przekazywania odebranych niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych bezpośrednio do instalacji komunalnej. Kierując się zasadą bliskości wyrażoną w art. 20 ust.1,2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach odpady w pierwszej kolejności poddaje się przetwarzaniu w miejscu ich wytworzenia uwzględniając hierarchię sposobów postępowania z odpadami. Odpady, które nie mogą być przetworzone w miejscu ich powstania przekazuje się do najbliższych położonych miejsc, w których mogą być przetworzone. Zgodnie z art.18 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, odpady powinny być w pierwszej kolejności poddawane odzyskowi, a składowane powinny być wyłącznie te odpady, których unieszkodliwienie w inny sposób było niemożliwe. Ponadto w myśl art. 105 ust.1 tejże ustawy odpady przed ich umieszczeniem na składowisku poddaje się procesowi przekształcania fizycznego, chemicznego, termicznego lub biologicznego, w celu m.in. ograniczenia zagrożenia dla ludzi i środowiska, a także objętości składowanych odpadów. W związku z powyższym zgodnie z ustawą o odpadach cały strumień zmieszanych odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01 powinien być przekazywany na sortownie odpadów, a następnie tylko frakcje pod kodem (19) nie nadające się do odzysku, powinny być przekazane do składowania –jednak tylko na instalacje RIPOK. Ww. działania zostały podjęte i zrealizowane na obszarze miasta i gminy Górzno w 2024 roku.

8. Łączna ilość wytworzonych odpadów komunalnych.

Na terenie miasta i gminy Górzno w 2024 roku wytworzono 1160,8800 Mg odpadów komunalnych w tym zebrano w PSZOK-u 124,5600 Mg odpadów.

Masa odebranych odpadów z terenu miasta i gminy Górzno z podziałem na odebrane z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych oraz PSZOK z uwzględnieniem rodzaju odpadu wg kodu oraz sposobu ich zagospodarowania.

ODPADY ODEBRANE Z NIERUCHOMOŚCI ZAMIESZKAŁYCH I NIEZAMIESZKAŁYCH

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych przekazanych do zagospodarowania [Mg]	Sposób zagospodarowania odebranych odpadów komunalnych
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	6,2800	R12
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	40,3800	R12
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	211,2200	R12
15 01 07	Opakowania ze szkła	13,3600	R12
16 01 03	Zużyte opony	1,4800	R5
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	82,6800	R3
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23, 20 01 35	1,3000	R12
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	660,2000	R12
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	19,4200	R12
SUMA			
1036,3200			

ODPADY ODEBRANE Z PSZOK

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa zebranych odpadów komunalnych przekazanych do zagospodarowania [Mg]	Sposób zagospodarowania zebranych odpadów komunalnych
16 01 03	Zużyte opony	1,0000	R5
20 01 01	Papier i tektura	0,5400	R12
20 01 02	Szkło	1,3400	R12
20 01 11	Tekstylia	14,6400	R12
20 01 39	Tworzywa sztuczne	2,4800	R12
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	104,5600	R12
		SUMA	
		124,5600	

R3-Recykling lub regeneracja substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (w tym kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania),

R5-Recykling lub odzysk innych materiałów nieorganicznych,

R12-Wymiana odpadów w celu poddania ich któremukolwiek z procesów wymienionych w pozycji R1-R11,

Oprócz odpadów komunalnych na terenie miasta i gminy Górzno zostało zebranych 27,7600 Mg odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

-17 01 01 -Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów 2,9000 Mg odebrane z PSZOK,

-17 09 04- Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03 24,8600 Mg.

9.Uzyskane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.

Gminy są obowiązane osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej:

45% wagowo - za rok 2024;

Poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oblicza się zgodnie ze wzorem:

$$P = \frac{Mr}{Mw} \times 100\%$$

gdzie:

P – oznacza poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, wyrażony w %,

Mr – oznacza łączną masę odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi, wyrażoną w Mg.

Do łącznej masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi, oznaczonej symbolem „Mr”, zalicza się:

- odpady komunalne z grupy 15 oraz z grupy 20, z wyjątkiem odpadów o kodach 20 02 02, 20 03 04 i 20 03 06,

- odpady powstałe z przetworzenia odpadów komunalnych, o których mowa powyżej.

Mw – oznacza łączną masę wytworzonych odpadów komunalnych, wyrażoną w Mg.

Do łącznej masy wytworzonych odpadów komunalnych, oznaczonej symbolem „Mw”, zalicza się odpady komunalne z grupy 15 oraz z grupy 20, z wyjątkiem odpadów o kodach 20 02 02, 20 03 04 i 20 03 06.

Do mas Mr i Mw zaliczono odpady komunalne poddane recyklingowi „u źródła”, , które zostały poddane kompostowaniu przez wytwórców odpadów, czyli ulegające biodegradacji poddane obróbce tlenowej i beztlenowej w wyniku której został wytworzony odpad o kodzie ex 19 05 03 kompost nieodpowiadający wymaganiom (nienadający się do wykorzystania) wytworzony z odpadów zielonych i innych bioodpadów zbieranych selektywnie, wykorzystany następnie w procesie odzysku R10, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 30 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. Ze względu na brak możliwości zastosowania metody bezpośredniej i pośredniej do wyliczenia ilości odpadów zastosowano metodę uproszczoną. Przyjęto, że masa bioodpadów poddanych recyklingowi stanowi 3 % ogółu wytworzonych odpadów.

$Mw - 1158,4000 \text{ Mg} \times 3 \% = 34,7520 \text{ Mg}$

$$P = \frac{Mr}{Mw} \times 100 \% = \frac{539,6100}{1193,1520} \times 100\% = 45,2256 \% \quad \text{na obszarze miasta i gminy Górzno w 2024 roku.}$$

Mr – na obszarze miasta i gminy Górzno w 2024 roku.

15 01 01 Opakowania z papieru i tektury 66,0660 Mg

15 01 02 Opakowania z tworzyw sztucznych 118,8360 Mg

15 01 03 Opakowania z drewna 45,9460 Mg

15 01 04 Opakowania z metali 21,6140 Mg

15 01 05 Opakowania wielomateriałowe 0,6300 Mg

15 01 07 Opakowania ze szkła 21,0360 Mg

15 01 09 Opakowania z tekstyliów 22,4370 Mg

20 01 11 Tekstylia 5,9000 Mg

20 01 08 Odpady kuchenne ulegające biodegradacji 15,9010 Mg

20 01 36 Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23, 20 01 35 13,3910 Mg

19 12 01 Papier i tektura 44,1450 Mg

19 12 02 Metale żelazne 59,9720 Mg

19 12 07 Drewno inne niż wymienione w 19 12 06 68,9840 Mg

Razem-504,8580 Mg

Mw- na obszarze miasta i gminy Górzno w 2024 roku.

15 01 01 Opakowania z papieru i tektury 6,2800 Mg

15 01 02 Opakowania z tworzyw sztucznych 40,3800 Mg

15 01 06 Zmieszane odpady opakowaniowe 211,2200 Mg

15 01 07 Opakowania ze szkła 13,3600 Mg

20 01 01 Papier i tektura 0,5400 Mg

20 01 02 Szkło 1,3400 Mg

20 01 08 Odpady kuchenne ulegające biodegradacji 82,6800 Mg

20 01 11 Tekstylia 14,6400 Mg

20 01 36 Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23, 20 01 35 1,3000 Mg

20 01 39 Tworzywa sztuczne 2,4800 Mg

20 03 01 Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne 660,2000 Mg

20 03 07 Odpady wielkogabarytowe 123,9800 Mg

Razem- 1158,4000 Mg

10.Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcenia do masy odpadów wytworzonych na terenie gminy.

Odpady powstałe z przetwarzania odpadów komunalnych z grupy 15 i grupy 20 przekazane do termicznego przekształcania.

19 12 12 – inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11 - **82,9220 Mg**

Zebrane i odebrane odpady z grupy 15 i z grupy 20 :

15 01 01 Opakowania z papieru i tektury 6,2800 Mg

15 01 02 Opakowania z tworzyw sztucznych 40,3800 Mg

15 01 06 Zmieszane odpady opakowaniowe 211,2200 Mg

15 01 07 Opakowania ze szkła 13,3600 Mg

20 01 01 Papier i tektura 0,5400 Mg

20 01 02 Szkło 1,3400 Mg

20 01 08 Odpady kuchenne ulegające biodegradacji 82,6800 Mg

20 01 11 Tekstylia 14,6400 Mg

20 01 36 Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23, 20 01 35 1,3000 Mg

20 01 39 Tworzywa sztuczne 2,4800 Mg

20 03 01 Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne 660,2000 Mg

20 03 07 Odpady wielkogabarytowe 123,9800 Mg

Suma = 1158,4000 Mg

Udział odpadów komunalnych przekazanych do termicznego w stosunku do odebranych i zebranych odpadów komunalnych.

$$\text{Udział wyrażony w (\%)} = 82,9220 \text{ z } 1158,4000 = 7,16 \%$$

11. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarką odpadami na terenie miasta i gminy Górzno:

- prowadzenie oraz wspieranie działań edukacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami komunalnymi,
- zakup kontenerów przeznaczonych do zbiórki odpadów w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów (PSZOK),
- budowa nowego bądź modernizacja istniejącego PSZOK-u.

12. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem, unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami.

Wpływy z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2024 r. wyniosły:

- 1 364 788,06 zł (jeden milion trzysta sześćdziesiąt cztery tysiące siedemset osiemdziesiąt osiem złotych 06/100).

Koszty odbioru odpadów z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych poniesione na rzecz Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych w Lipnie w 2024 r. wyniosły 1 606 593,58 zł (jeden milion sześćset sześć tysięcy pięćset dziewięćdziesiąt trzy złote 58/100).

Pozostałe koszty :

- wynagrodzenia i składki 37 187,09 zł (trzydzieści siedem tysięcy sto osiemdziesiąt siedem złotych 09/100),

- opłaty bankowe - 11 400,00 zł (jedenaście tysięcy czterysta złotych 00/100),
- opłaty pocztowe -5 552,70 zł (pięć tysięcy pięćset pięćdziesiąt dwa złote 70/100),
- opieka autorska GOK+ - 2 078,21 zł (dwa tysiące siedemdziesiąt osiem złotych 21/100),
- koszty busa – 253,08 zł (dwieście pięćdziesiąt trzy złote 08/100),
- odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych 1208,57 zł (jeden tysiąc dwieście osiem złotych 57/100).

Suma kosztów 1 664 273,23 zł (jeden milion sześćset sześćdziesiąt cztery tysiące dwieście siedemdziesiąt trzy złote 23/100).

13.Podsumowanie i wnioski

Zgodnie z art.6c ust.1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy są obowiązane do zorganizowania odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy. Ust. 2 ww. artykułu stanowi, że rada gminy może, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, postanowić o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne. Uchwałą Nr XXIV/134/2012 z dnia 28 grudnia 2012 r. Rada Gminy w Górznie postanowiła o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne. Realizując ustawowe obowiązki Miasto i Gmina Górzno dostosowało swój system gospodarki odpadami komunalnymi do obowiązujących regulacji.

Na uwagę zasługuje również fakt, że zgodnie z ww. ustawą (art.3b ust 1) gminy są zobowiązane zwiększać wymagany do osiągnięcia poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych do co najmniej 65 % wagowo za 2035 r. i lata kolejne. W osiągnięciu tego celu wydatny udział muszą mieć zarówno działania podejmowane przez władze samorządowe jak i proekologiczna postawa mieszkańców gminy.